

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **Bezpečnostně právní akademie Plzeň, s. r. o., střední škola**, sídlem Tylova 988/18, Plzeň, zastoupená Mgr. et Mgr. Michalem Bouškou, advokátem, se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2019, č. j. 12321/19/5000-10480-710970, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 1. 2020 č. j. 57 Af 18/2019 - 53,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně čerpala na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 12/51/1.3/2014 dotaci na realizaci projektu „Využíváme ICT ve výuce“. Finanční úřad pro Plzeňský kraj (správce daně) provedl u žalobkyně kontrolu k ověření skutečností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a na základě zjištění z této kontroly vydal dne 25. 6. 2018 platební výměry, kterými žalobkyni vyměřil odvod do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně ve výši 1.366.752 Kč a odvod za porušení rozpočtové kázně do Národního fondu ve výši 7.744.926 Kč. Odvolání žalovaný zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně u Krajského soudu v Plzni, který žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost, v níž zároveň požádala o přiznání odkladného účinku.

[4] Stěžovatelka předeslala, že již krajský soud přiznal odkladný účinek podané žalobě a důvody, které uváděla v tomto návrhu, zůstávají nezměněny.

[5] Stěžovatelka je soukromou vzdělávací institucí, která poskytuje středoškolské vzdělání s maturitou. Jejím nejvýznamnějším zdrojem příjmů jsou dotace ze státního rozpočtu v režimu zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením. Podmínkou pro získání zvýšené dotace dle § 5 odst. 3 písm. b) a c) tohoto zákona je závazek stěžovatelky jako soukromé obchodní společnosti (s. r. o.), že vynaloží celý svůj zisk za příslušný kalendářní rok na vzdělávání a školské služby. Stěžovatelka odkazuje na výsledovky za roky 2016 a 2017 založené ve spise krajského soudu a přikládá rozvahu a výkaz zisku a ztráty také za rok 2018. Z těchto podkladů plyne, že je schopna produkovat v rámci své činnosti jistý zisk, ten je však vázán výhradně na další užití pro vzdělávání a nelze z něj tvořit např. rezervní fond. Bez zvýšené dotace, o kterou by stěžovatelka přišla, pokud by zisk směřoval jinam, je její fungování jako vzdělávací instituce vyloučeno. Pro účely zajištění a obnovování technického vybavení školy (výpočetní technika, odborné učebny, posilovna) čerpá stěžovatelka bankovní úvěr a zápůjčku od společníka. Budova školy, ve které stěžovatelka sídlí, je ve vlastnictví statutárního města Plzně.

[6] Povinnost uhradit stanovené odvody by tak pro stěžovatelku znamenala neřešitelný zásah do hospodaření a zajištění všech funkcí vzdělávací instituce. Nadto v mezidobí již bylo pravomocně rozhodnuto o uložení souvisejícího penále ve výši 9.111.310 Kč, což dále zvyšuje tlak na její hospodaření. Stěžovatelka se snaží využít též nástrojů upravených daňovým řádem, nicméně typicky institut posečkaní s sebou nese v případě platby odvodu další finanční zátěž v podobě úroku z posečkané částky, tudíž je na místě žádat o ochranu též správní soudy.

[7] Stěžovatelka závěrem uvádí, že momentální neuhrazení odvodů nemůže ohrozit stabilitu veřejných rozpočtů a způsobit újmu jinému subjektu. Veřejný zájem na chodu střední školy a poskytování vzdělání pak dle stěžovatelky zřetelně převažuje nad finančním aspektem celé věci.

[8] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Ve svém vyjádření zdůraznil, že odvod za porušení rozpočtové kázně se váže k vrácení prostředků původně poskytnutých ze státního rozpočtu, nejedná se tudíž o zmenšení majetku stěžovatelky, který sama svou činností vytvořila. Žalovaný se domnívá, že vrácením částky získané z vnějších zdrojů nehrozí stěžovateli zánik. Není zřejmé, jak stěžovatelka doložila stav svého likvidního majetku, který by případně mohla zpeněžit, ani neuvedla, jakým způsobem a z jakých zdrojů hodlá stanovený odvod uhradit v budoucnu.

[9] Žalovaný odkazuje též na instituty upravené daňovým řádem, které může stěžovatelka využít, jako posečkaní či splátkování daně. Úrok z posečkané částky nevzniká (viz § 157 odst. 6 ve spojení s § 253 odst. 3 daňového řádu). Stěžovatelka má též možnost žádat o prominutí odvodu i souvisejícího penále dle § 44 odst. 12 a 13 zákona o rozpočtových pravidlech.

[10] Žalovaný uvádí, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti má zcela mimořádný charakter. Povinnost prokázat věrohodně celkovou ekonomickou a majetkovou situaci tíží stěžovatelku. Žalovaný poukazuje též na veřejný zájem státu a společnosti na řádném výběru pravomocně vyměřených daňových povinností.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech důvodů a skutečností předložených stěžovatelkou a žalovanou dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[12] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[13] V projednávané věci újma na straně stěžovatelky spočívá v nutnosti zaplatit daň (odvod) v celkové výši 9.111.310 Kč, v důsledku čehož bude ohrožena její činnost jakožto vzdělávací instituce. Ze stěžovatelkou doložených podkladů vyplývá, že každoročně dosahuje zisku v průměru přibližně 1 milion Kč. Jak již uvedl v rozhodnutí o přiznání odkladného účinku krajský soud, z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že stěžovatelka poskytnutou dotaci z velké míry (či zcela) vyčerpala. Z uvedených skutečností plyne, že stav majetku stěžovatelky není takový, že by ani jeho případným prodejem mohla pokrýt částku, kterou je povinna uhradit jako stanovený odvod. Výkon rozhodnutí by tak na stěžovatelku mohl mít závažný dopad, neboť by ohrožoval její existenci. Tuto skutečnost považuje Nejvyšší správní soud za závažnou zejména z toho důvodu, že stěžovatelka je školou, která uskutečňuje vzdělávání podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Ohrožením stěžovatelčiny činnosti by tak mohlo dojít též k újmě dalších osob – studentů vzdělávajících se u stěžovatelky.

[14] Současně Nejvyšší správní soud neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší, než je újma hrozící stěžovateli. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřené daně. Žalovaný, který s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí, však na rozdíl od stěžovatelky neuvedl, jakým způsobem by mu mohla být způsobena újma, pokud by případně byly předmětné prostředky do státního rozpočtu uhrazeny až s časovým odstupem. Výše vyměřeného odvodu v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje tak zásadní položku, která by jakkoliv mohla ohrozit jeho fungování.

[15] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Je nepochybné, že existuje veřejný zájem na včasné úhradě daňových pohledávek, který připomněl žalovaný, přesto nelze postupovat cestou paušálního zamítání všech návrhů na přiznání odkladného účinku žalobám či kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím správců daně. Proto je vždy nutno v případech, v nichž sice nelze pominout veřejný zájem na hrazení prostředků do státního rozpočtu, rovněž zvažovat individuální okolnosti konkrétních případů, zda určité mimořádné okolnosti nemohou tento obecný veřejný zájem převážit (srov. usnesení

Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 Afs 67/2012 – 64 či obecně k poměřování intenzity hrozícího zásahu do práv svěřčících stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS). V daném případě zdejší soud takové okolnosti shledal v tom, že stěžovatelka vykonává činnost školy, přičemž zájem na pokračování její činnosti převyšuje žalovaným předestřený veřejný zájem na včasné úhradě daňové pohledávky. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k odložení vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu a správních orgánů do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatelka tak po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost splnit, avšak bude k tomu povinna v případě neúspěchu své kasační stížnosti. Veřejný zájem na výběru daní tak je pouze dočasně odložen, nikoliv znemožněn. Ohrožení jiného důležitého veřejného zájmu, než na který poukazuje žalovaný, v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zdejší soud neshledal.

[16] Soud připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu